

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ
ਡੀ. ਫਲਸੋ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਸੂਰਜਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।
ਬਨਾਮ

ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, — ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

18 ਦਸੰਬਰ, 1961

ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ (1953 ਦੀ X)— ਧਾਰਾ 14-ਏ— ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ— ਕੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ-ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਛੋਟਾ ਭੂਮੀ-ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਆਦ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਰਕਬਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਾਲ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ (1), ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 3, ਮਿਤੀ 2 ਮਈ, 1960, 16 ਅਗਸਤ, 1960 ਅਤੇ 6 ਦਸੰਬਰ, 1960 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ 21 ਦਸੰਬਰ, 1960 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜੀ.ਪੀ.ਜੈਨ, ਵਕੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ

ਐਚ.ਐਸ. ਦੁਆਬੀਆ, ਵਕੀਲ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.— ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ (1960 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1889, 1961 ਦੀਆਂ 486 ਅਤੇ 1961 ਦੀਆਂ 487) ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। 1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ 486 ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਿਲਾਵਾ ਰਾਮ, ਜੋ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ 1953 (ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਭੁਰਤਣਾ ਦੀ 35 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 2 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕੋਲ ਉਸ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਬਾਕੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ 5 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਮਿਲਾਵਾ ਰਾਮ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 26 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਅਤੇ 8½ ਯੂਨਿਟ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ (1) 1959 ਐਲ.ਐਲ.ਟੀ. 39.

ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ 57 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

21 ਦਸੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ, ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ, ਪਹਿਲਾ ਦਰਜਾ, ਹਿਸਾਰ ਨੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ 30 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਸੀ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ 2 ਮਈ, 1960 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਵਿੱਤੀ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਾਲ ਦੇਵੀ, ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ, (1959 ਐਲ.ਐਲ.ਟੀ.39) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਉੱਥੇ ਇਹ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ "ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟੀ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ"। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਮੀਨ ਵਿਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, (1959 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰਬਰ 735)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਭਗਵਾਨਾ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 1958 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰਬਰ 1021) ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ 4 ਸਤੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਾਲ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਰਕਬਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੈਪੂਰ ਜੇ. ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਇੱਕ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (1959 ਦਾ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. 290), ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਿਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 133 ਤਹਿਤ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਆਗਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਖੁਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਾਲ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(1) 1959 ਐਲ.ਐਲ.ਟੀ. 39.

ਇਹ ਕੁਝ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਾਲ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਮੀਨ ਵਿਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿਦਿਅਕ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹਿੱਸਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

“ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ 1958 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰਬਰ 1021, ਮਿਤੀ 4 ਸਤੰਬਰ, 1959 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ 'ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਲਾਲ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ, (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਜੋ 1959 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰਬਰ 735 ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 1959 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰਬਰ 735 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ ਜੋ ਐਸ. ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਸਹੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਛੋਟਾ ਭੂਮੀ-ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਆਦ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਰਕਬਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਫਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਅਸੀਂ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 75 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

(1) 1959 ਐਲ.ਐਲ.ਟੀ. 39.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ: ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ,